

Foderstoffer, slog sig sammen og tog en Ladning hjem i Skib og hentede Varene ved Skibet og delte dem der. Det er nu temmelig sjældent, at en enkelt Forening tager en hel Ladning hjem. Men lad os tænke os, at f. Eks. den Forening, som jeg har været Formand for i 25 Aar, gjorde det, saa maatte vi køre 10 Mil ind til Aarhus og hente Varene, men det vilde dog være unaturligt, Fragten vilde blive alt for dyr. Nej, vi tage i Fællesskab Varene hjem med Bånen og uddele dem. Men det centrale i det er jo det, at vi mene, at vi blive trukne op af Mellemandlerne, og ville søge selv at faa den Fordel, som Mellemandlerne ellers faa, og det er tidt den eneste Fordel, vi opnaa, at kunne skyde Mellemandleren ud. Det, sagde det ærede Medlem, var rigtigt og naturligt, men føjede umiddelbart efter til, at det var lige det modsatte, nemlig urigtigt, naar de samme Mennesker slog sig sammen og tog flere Varer hjem. Jeg kom derved til at tænke paa Historien om Manden, der læssede Sten og sagde: Naar Hestene kunne trække den, kunne de ogsaa trække den, og saa blev han ved at læsse paa, og da han saa skulde køre, kunde Hestene ikke trække Læsset. Saa begyndte han at læsse af og sagde: Kunne de ikke trække den, kunne de heller ikke trække den, og saaledes blev han ved, til der slet ingen Sten var paa Vognen. Saadan er det ogsaa, det ærede Medlem slutter her. Havde han forsøgt først at se, hvor stort et Læs der kunde trækkes, havde han faaet et passende Læs hjem, i Stedet for at han nu slet intet faar. Det er ganske ulogisk, at det ærede Medlem det ene Øjeblik siger: At gøre saadan og saadan er rigtigt, men i det næste Øjeblik siger, at det, naar man tager en eller anden Ting mere med, er urigtigt. Det kunne almindelige, sundt tænkende Mennesker ikke forstaa. Han vilde have, at Forskellen skulde ligge i, at der kom en Mand til som Uddeler. Men denne Mand staar ikke som Købmand, han faar en bestemt Løn for et bestemt Arbejde, og af den Løn beskattes han lige saavel som Købmanden af sin Indtægt. Men der er den store Forskel, at den Avance, der bliver paa hver enkelt Vare, bliver tilskreven den Mand, som køber. Det er hans Udbytte, og af det bliver han beskattet. Det viser sig, i alt Fald hjemme i min Kreds, at ved Op-

givelserne om Indtægt og Formue gaar man ganske rolig hen og ser i Brugsforeningsbøgerne, om vedkommende Mand har staaende 10 Kr. eller 1000 Kr. Det gør jo en stor Forskel med Hensyn til, hvad han ejer.

Fordringen om Bogføringspligt kan ikke, som det ærede Medlem (Schovelin) sagde, begrundes ved et Konkurrencehensyn, for der er ingen Konkurrence og vil ikke blive det; det har det ærede Medlem fra Nørresundby (S. Frederiksen) Ret i. Der er ikke, i hvert Fald i de mig bekendte Brugsforeninger, nogen Købepligt for Medlemmerne, men naar der ikke er det, kunne Medlemmerne købe mange Ting, som de ogsaa kunde faa i Brugsforeningerne, andetsteds. Det gøre de faktisk ogsaa. Vi have adskillige Medlemmer, som købe mange saadanne Ting udenfor Brugsforeningerne; de købe dem, hvor de se deres Fordel ved at købe. Hvad det ærede Medlem sagde om usund, utidig og illoyal Konkurrence overfor vedkommende handlende, svarer ikke til de virkelige Forhold, og der er af dette Hensyn ingen Anledning til at forlange, at disse Brugsforeninger skulde have Bogføringspligt for at være lige stillede i saa Henseende med de andre. Jeg udtalte i Fjor, at jeg ønskede, der skulde være Bogføringsret, ikke Bogføringspligt, og det er endnu min Opfattelse. Jo mere jeg tænker derover, jo sikrere bliver jeg paa, at alt det — jeg kunde fristes til at sige — Hokuspokus, man laver med Hensyn til Regnskaber og Bogføring, har grumme ringe praktisk Betydning. Sagen er nemlig, at overfor de gode, som ikke behøve at have denne Pligt, bliver der ikke Brug for den, og Kæltringerne komme, som jeg sagde i Fjor, alligevel udenom den. Men der er den uhyre Forskel, som ikke maa overses, at medens Trediemand, hvis Interesser der tales saa stærkt om at varetage ved denne Bogføringspligt, Gang paa Gang taber Penge paa andre handlende, har til Dato endnu ingen tabt en eneste Øre ved Kredit til Brugsforeningerne. Det har været Følgen af det solidariske Ansvar, vi have de allerfleste Steder.

Det ærede Medlem (Schovelin) talte meget om, at han syntes, det var rart, at dette Lovforslag var et Regeringsforslag, og vilde henstille til vort Parti at faa Regeringen til at gøre dets Vedtagelse til